

Greek Journal of Religious Education (GjRE)

Vol 8, No 1 (2025)

Greek Journal of Religious Education

Contents

To cite this article:

Contents. (2025). *Greek Journal of Religious Education (GjRE)*, 8(1), 1-8. Retrieved from <https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/gjre/article/view/43510>

ΕΠΘΕ
GjRE

Ελληνική περιοδική
έκδοση για τη
Θρησκευτική Εκπαίδευση

Greek Journal of
Religious Education

ΤΟΜΟΣ 8 - ΤΕΥΧΟΣ 1
VOLUME 8 - ISSUE 1
ISSN: 2623-4386

2025

ΕΠΘΕ
GjRE

Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος
«ΚΑΙΡΟΣ - για την αναβάθμιση της Θρησκευτικής
Εκπαίδευσης»

Ελληνική περιοδική
έκδοση για τη
Θρησκευτική Εκπαίδευση

Greek Journal of
Religious Education

Ιδιοκτησία: Πανελλήνιος Θεολογικός Σύνδεσμος «ΚΑΙΡΟΣ - για την αναβάθμιση της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης» Βενιζέλου 59Α, Χολαργός, 15561.

Published by «ΚΑΙΡΟΣ - Greek Theological Association for the improvement of the Religious Education» Venizelou 59A, Holargos, 15561, Greece.

www.kairosnet.gr Email: kairos.theologoi@gmail.com

Εκδότης:

Αν. Καθηγητής Πέτρος Παναγιωτόπουλος (Πρόεδρος Δ.Σ. ΚΑΙΡΟΥ)

Υπεύθυνος Έκδοσης/Σύνταξης:

Δρ. Νικόλαος Τσιρέβελος, Μέλος Ε.ΔΙ.Π. Τμήματος Θεολογίας, (Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης)

Βοηθοί Έκδοσης/Σύνταξης:

Καθηγητής Μάριος Κουκουράρας Λιάγκης (Ε.Κ.Π.Α.), Δρ. Μανώλης Παπαϊωάννου, Δρ. Άγγελος Βαλλιανάτος

Διαχειριστές Έκδοσης:

Αρσένιος Αρσενάκης, Ναζίρ-Πάυλος Ναζάρ, Γιώργος Παπαδόπουλος, π. Ευάγγελος Μαρκαντώνης, Δήμητρα Κολάση, Κυριακή Τριανταφυλλίδου-Μπαθρέλλου

Editor:

Associate Professor Petros Panagiotopoulos (President of “ΚΑΙΡΟΣ”)

Editor-in-Chief:

Dr. Nikolaos Tsirevelos, Laboratory Teaching Personnel (Aristotle University of Thessaloniki)

Associate Editors:

Professor Marios Koukounaras Liagkis (N.K.U.A.), Dr. Manolis Papaioannou, Dr. Angelos Vallianatos

Managing Editors:

Arsenios Arsenakis, Nazir-Paul Nazar, George Papadopoulos, fr. Evangelos Markantonis, Dimitra Kolasi, Kyriaki Triantafyllidou-Bathrellou,

<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/gjre> Email: info@gjre.gr

Συντακτική-Επιστημονική Επιτροπή Καθηγητής Αλέξανδρος-Σταμάτιος Αντωνίου (Ε.Κ.Π.Α.), Αν. Καθηγήτρια Κατερίνα Αργυροπούλου (Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.), Ομότ. Καθηγητής, Χρήστος Βασιλόπουλος (Α.Π.Θ.), Αν. Καθηγητής Χαράλαμπος Βέντης (Ε.Κ.Π.Α.), Αν. Καθηγητής Σταύρος Γιαγκάζογλου (Ε.Κ.Π.Α.), Καθηγητής Θεόδωρος Γιάγκου (Α.Π.Θ.), Καθηγήτρια Αγγελική Ζιάκα (Α.Π.Θ.), Αν. Καθηγητής π. Βασίλειος Θερόμος (Α.Ε.Α.Α.), Δρ. Παντελής Καλαϊτζίδης (Ακαδημία Θεολογικών Σπουδών Βόλου), Καθηγητής Χρήστος Καρακόλης (Ε.Κ.Π.Α.), Καθηγητής Πολύκαρπος Καραμουζής (Πανεπιστήμιο Αιγαίου), Καθηγητής Μάριος Κουκουνάρας Λιάγκης (Ε.Κ.Π.Α.), Καθηγητής Γεράσιμος Κουστουράκης (Πανεπιστήμιο Πατρών), Ομότ. Καθηγητής Μιλτιάδης Κωνσταντίνου (Α.Π.Θ.), Καθηγητής Κώστας Μάγος (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας), Καθηγήτρια Βασιλική Μητροπούλου (Α.Π.Θ.), Καθηγητής Δημήτρης Μόσχος (Ε.Κ.Π.Α.), Καθηγητής Κωνσταντίνος Μπίκος (Α.Π.Θ.), Καθηγήτρια Ηρώ Μυλωνάκου-Κεκέ (Ε.Κ.Π.Α.), Ομότ. Καθηγητής Εμμανουήλ Περσελής (Ε.Κ.Π.Α.), Ομότ. Καθηγητής Ιωάννης Πέτρου (Α.Π.Θ.), Αν. Καθηγήτρια Πιλόγκου Βασιλική (Π.Τ.Ν., Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας), Καθηγήτρια Μαρία Σακελλαρίου (Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων), Καθηγητής Παναγιώτης Υφαντής (Α.Π.Θ.), Αν. Καθηγητής Δημήτρης Φωτεινός (Π.Τ.Δ.Ε., Ε.Κ.Π.Α.).

Διεθνής Συμβουλευτική Επιτροπή Καθηγητής Geir Afdal (MF Norwegian School of Theology, Νορβηγία), Λέκτορας Risto Aikonen (University of Eastern Finland, Φιλανδία), Καθηγήτρια Oddrun M. H. Bråten (Norwegian University of Science and Technology, Νορβηγία), Αν. Καθηγητής Michael T. Buchanan (Australian Catholic University, Αυστραλία), Αν. Καθηγήτρια Sandra Cullen (Πανεπιστήμιο του Δουβλίνου), Καθηγητής Alessandro Ferrari (University of Insubria –Varese and Como, Ιταλία), Ομότ. Καθηγητής Leslie Francis (University of Warwick, Ηνωμένο Βασίλειο), Καθηγητής Olof Franck (University of Gothenburg, Σουηδία), Καθηγητής Σταύρος Φωτίου (Πανεπιστήμιο Κύπρου, Κύπρος), Ομότ. Καθηγητής Robert Jackson (University of Warwick, Ηνωμένο Βασίλειο), Αν. Καθηγήτρια Eszter Kodácsy-Simon (Lutheran Theological University, Ουγγαρία), Καθηγητής Fedorov Kozyrev (Russian Christian Academy for Humanities of St. Petersburg, Ρωσία), Καθηγητής Farid Panjwani (Centre for Research and Evaluation in Muslim Education at Institute of Education UCL, Ηνωμένο Βασίλειο), Λέκτορας Norman Richardson (Stranmillis University College, Ιρλανδία), Καθηγητής Bert Roebben (Universität Bonn, Γερμανία), Δρ. Peter Schreiner (Comenius-Institut, Γερμανία), Αν. Καθηγήτρια Olga Schihalejev (University of Tartu, Εσθονία), Ομότ. Καθηγητής Geir Skeie (University of Stavanger, Norway and Stockholm University, Σουηδία), Καθηγητής Julian Stern (York St John University, Ηνωμένο Βασίλειο), Αν. Καθηγήτρια Aybiçe Tosun, (Eskişehir Osmangazi University, Τουρκία), Αν. Καθηγητής Lars Unstad (Norwegian University of Science and Technology), Αν. Καθηγητής, Επίσκοπος Anton C. Vrame (Holy Cross Greek Orthodox School of Theology, Η.Π.Α.), Ομότ. Καθηγητής Hans-Georg Ziebertz (University of Wuerzburg, Γερμανία)

Editorial and Scientific Committee Professor Alexandros-Stamatios Antoniou (NKUA), Assoc. Professor Katerina Argiropoulou (NKUA), Professor Em. Christos Vassilopoulos (AUTH), Assoc. Professor Xaralabos Ventis (NKUA), Assoc. Professor Stavros Yagazoglou (NKUA), Professor Theodoros Giagos (AUTH), Professor An-geliki Ziaka (AUTH), Assoc. Professor fr. Vasilios Thermos, (AEAA), Dr. Pantelis Kalaitzidis (Volos Academy for Theological Studies), Professor Marios Koukounaras Liagkis (NKUA), Professor Christos Karakolis (NKUA), Professor Polykarpos Karamouzis (University of the Aegean), Professor Gerasimos Koustourakis (University of Patras), Professor Em. Miltiadis Konstantinou (AUTH), Professor Kostas Magos (UoTh), Professor Vasiliki Mitropoulou (AUTH), Professor Dimitris Moschos (NKUA), Professor Konstantinos Bikos (AUTH), Professor Iro Mylonakou-Keke, (NKUA), Professor Em. Emmanuel Perselis (NKUA), Professor Em. Ioannis Petrou (AUTH), Assoc. Professor Vasiliki Pliogou (University of Western Macedonia), Professor Maria Sakellariou (UoI), Assoc. Professor Dimitris Foteinos (NKUA), Professor Panayiotis Yfantis (AUTH)

International Editorial and Advisory Board Professor Geir Afdal (MF Norwegian School of Theology, Norway), Lecturer Risto Aikonen (University of Eastern Finland, Finland), Professor Oddrun M. H. Bråten (Norwegian University of Science and Technology, Norway), Assoc. Professor Michael T. Buchanan (Australian Catholic University, Australia), Assoc. Professor Sandra Cullen (Dublin City University), Professor Alessandro Ferrari (University of Insubria – Varese and Como, Italy), Professor Em. Leslie Francis (University of Warwick, United Kingdom), Professor Olof Franck (University of Gothenburg, Sweden), Professor Stavros Fotiou (University of Cyprus, Cyprus), Professor Em. Robert Jackson (University of Warwick, United Kingdom), Assoc. Professor Eszter Kodácsy-Simon (Lutheran Theological University, Hungary), Professor Fedorov Kozyrev (Russian Christian Academy for Humanities of St. Petersburg, Russia), Professor Farid Panjwani (Center for Research and Evaluation in Muslim Education at Institute of Education UCL, United Kingdom), Lecturer Norman Richardson (Stranmillis University College, Ireland), Professor Bert Roebben (Universität Bonn, Germany), Dr. Peter Schreiner (Comenius-Institut, Germany), Assoc. Professor Olga Schihalejev (University of Tartu, Estonia), Professor Em. Geir Skeie (University of Stavanger, Norway and Stockholm University, Sweden), Professor Julian Stern (York St John University, United Kingdom), Aybiçe Tosun (Associate Professor, Eskişehir Osmangazi University, Turkey), Associate Professor Lars Unstad (NTNU), Assoc. Professor, Bishop Anton C. Vrame (Holy Cross Greek Orthodox School of Theology, USA), Professor Hans-Georg Ziebertz (University of Wuerzburg, Germany)

Email: info@gjre.gr

Το περιοδικό ΕΛΘΕ (Ελληνική Έκδοση για τη Θρησκευτική Εκπαίδευση / GjRE (Greek Journal of Religious Education) είναι ένα διεθνές επιστημονικό περιοδικό με διπλή ανώνυμη αξιολόγηση (peer-review). Δημοσιεύει άρθρα στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα σχετικά με τη Θρησκευτική Εκπαίδευση και Αγωγή. Διατίθεται δωρεάν, είναι ελεύθερα προσβάσιμο και δημοσιεύει άρθρα και άλλο υλικό χωρίς κόστος για τους συγγραφείς.

Σκοπός του περιοδικού: να αναπτύσσει και να προωθεί διεθνώς τη σπουδή, την έρευνα, τη μελέτη και τον διάλογο για τη Θρησκευτική Εκπαίδευση με άξονες τη θρησκευοπαιδαγωγική, τη θεολογική, τη φιλοσοφική, την κοινωνική/πολιτική, την εκκλησιαστική/θρησκευτική και την πολιτισμική προσέγγισή της.

Πεδία ενδιαφέροντος του περιοδικού: η Θρησκευτική Εκπαίδευση και Αγωγή και παράλληλα σχετικά πεδία, όπως είναι οι Επιστήμες της Αγωγής και της Εκπαίδευσης ή σχετικά πεδία, όπως είναι η Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, η Ηθική Εκπαίδευση, η Εκπαίδευση στις αξίες, η Πολιτική Εκπαίδευση, η Εκπαίδευση για την ειρήνη και τα ανθρώπινα δικαιώματα, η Εκπαίδευση για δημοκρατική κουλτούρα, η Ειδική Αγωγή κ.ά. Λειτουργεί ως πεδίο διαλόγου και ανταλλαγής ιδεών και δράσεων από την εκπαιδευτική πράξη σε όλες τις βαθμίδες της Εκπαίδευσης. Ειδικότερα, άρθρα που σχετίζονται με τα παρακάτω πεδία παρουσιάζουν για το περιοδικό ιδιαίτερο ενδιαφέρον: θεωρία, πράξη και έρευνα για τη Θρησκευτική Εκπαίδευση στο σχολείο και άλλους χώρους στην Ελλάδα, την Ευρώπη και άλλες χώρες του κόσμου-θρησκείες στην εκπαίδευση-παιδαγωγική και διδακτική μεθοδολογία και διεπιστημονικός διάλογος-ιστορία, φιλοσοφία και κοινωνιολογία της εκπαίδευσης-θεωρία και πράξη αναλυτικών προγραμμάτων σπουδών-εκπαιδευτικός και επαγγελματική ανάπτυξη-ανθρωπιστικές επιστήμες και εκπαίδευση-πολιτισμική θεωρία-θρησκεία και παιδαγωγική-θρησκευτική αγωγή. Γίνονται δεκτά προς κρίση άρθρα σχετικά με τη Θρησκευτική Εκπαίδευση και τη διδασκαλία όλων των θρησκειών σε οποιαδήποτε εκπαιδευτική βαθμίδα. Τα άρθρα εκφράζουν απόψεις των συγγραφέων και όχι του περιοδικού.

Το περιοδικό δημοσιεύει ακόμη: παρουσιάσεις εκπαιδευτικού υλικού, που έχει χρησιμοποιηθεί στην πράξη, όπως σχέδια μαθήματος, σενάρια διδασκαλίας, τεχνικές και δράσεις κ.ά., και προτείνεται στους εκπαιδευτικούς της τάξης, βιβλιοκρι-

σίες, σύντομα άρθρα, επιστολές, παρουσιάσεις προγραμμάτων και βιβλίων που σχετίζονται με την εκπαίδευση, την αγωγή και τη θεολογία, παρουσιάσεις διδακτορικών εργασιών, παρουσιάσεις συνεδρίων, συνεντεύξεις, ανακοινώσεις των μελών, ειδήσεις σχετικές με τη Θρησκευτική Εκπαίδευση.

Τα άρθρα που δημοσιεύονται μετά από διπλή ανώνυμη αξιολόγηση (peer-review) περιλαμβάνονται στις λευκές σελίδες του περιοδικού.

Η υπόλοιπη ύλη του περιοδικού περιλαμβάνεται στις πράσινες, γαλάζιες και πορτοκαλί σελίδες.

Οδηγίες για την αποστολή άρθρων, εκπαιδευτικού υλικού και άλλων κειμένων στην ιστοσελίδα:

<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/gjre/information/authors>

The **ΕΛΘΕ/GJRE (Greek Journal of Religious Education)** is an international peer-reviewed journal, open access. It publishes articles in Greek and English on Religious Education, Pedagogy and Theology without a fee.

Aims to develop and promote research, study and dialogue on Religious Education internationally, based on the axis of Religious Education, theological, philosophical, social/political, ecclesiastical/religious and cultural approaches.

Holds interest for other issues from wider fields such as Education Sciences or relevant fields such as Intercultural Education, Ethics, Inclusive Education, Education on values, Citizenship, Education for peace and human rights, Education for Democracy, Drama Education, Special Education etc.

Articles or other material (presentations, book reviews, PhD/ Doctoral dissertation abstracts, interviews etc.) related to the following fields show special interest for the journal: theory, practice and research for Religious Education at school and elsewhere in Greece and abroad-religions in education-methodologies of pedagogy/didactics and interdisciplinary dialogue-philosophy, sociology and history of education-theory and practice of the Curriculum-educators/teachers and professional development-humanities and education-cultural theory-religion and Pedagogy-Religious Education and religious communities.

Functions as a forum for dialogue and exchange of ideas and actions from educational practice at all levels of Education and from every national or religious context. Peer-reviewed articles are listed on the white pages of the journal.

The rest of the journal's content (non peer-reviewed) is included in the green, blue and orange pages.

The instructions for authors are on

<https://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/gjre/information/authors>

Μέλος του / Member of

Περιεχόμενα / Contents

1 Εισαγωγικό Σημείωμα / Editorial

Η Σημασία της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης στον Σημερινό Ταραγμένο Κόσμο μας / The Importance of Religious Education in Our Troubled World Today

Πέτρος Παναγιωτόπουλος / Petros Panagiotopoulos 9

2 Άρθρα (με διπλή κριτική αξιολόγηση) / Articles (peer-reviewed)

2.1 Διαστάσεις Αποτελεσματικής Μεντορικής Καθοδήγησης Υποψηφίων Θεολόγων Εκπαιδευτικών στην Πρακτική Άσκηση / Aspects of Effective Mentoring for Prospective Religious Education Teachers in Teaching Practicum

Μανώλης Παπαϊωάννου / Manolis Papaioannou 18

2.2 Μελέτη Περίπτωσης: Οι Απόφοιτοι του Θεολογικού Τμήματος του ΕΚΠΑ Αξιολογούν την Αποτελεσματικότητα των Σπουδών τους / Case Study: The Graduates of the Theological Department of ΕΚΡΑ Evaluate the Effectiveness of their Studies

Γεώργιος Γκρίλης / Georgios Grilis 43

2.3 Προσεγγίζοντας το Θέμα του Πάσχα στο Νηπιαγωγείο: Ανάλυση Διδακτικών Σεναρίων Μελλοντικών Νηπιαγωγών στο Πλαίσιο Πρακτικών Ασκήσεων / Approaching the Easter Theme in Early Childhood Education: Analysis of Lesson Plans by Pre-Service ECE Teachers During Practicum

Μαρία Κουλουρίδη, Αναστάσιος Σιάτρας / Maria Koulouridi, Anastasios Siatras 61

2.4 Discipline and Subjectivity in Religious Education

Dionysios Asimiadis 78

2.5 Perspectives of Teachers and Students on Online Religious Education During the COVID-19 Pandemic

Ariadni Kouzeli, Nikolaos Tsirevelos, Polikarpos Karamouzis 88

2.6 Το Μάθημα των Θρησκευτικών ως Όχημα Πολιτισμικής Ένταξης: Ποιοτικά Δεδομένα από Θεολόγους της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης / Religious Education as a Vehicle of Cultural Integration: Qualitative Data from Secondary Education Theology Teachers	
<i>Εμμέλεια Χατζηβασίλογλου / Emmelia Chatzivasiloglou</i>	101

3 Άρθρα (χωρίς διπλή αξιολόγηση) / Articles (without peer review)

15 Χρόνια Θεολογικός Σύνδεσμος «ΚΑΙΡΟΣ»

3.1 Θρησκευτική Παιδεία σε Ένα Σύγχρονο Λαϊκό Κράτος <i>Μιλτιάδης Κωνσταντίνου</i>	117
3.2 Δεκαπέντε Χρόνια ΚΑΙΡΟΣ! Δεκαπέντε Χρόνια Προσπάθειας και Αγώνα για την Αναβάθμιση της Θρησκευτικής Εκπαίδευσης <i>Αικατερίνη Πεϊνιρτζή</i>	124
3.3 Η Γλώσσα των Νέων και η Γλώσσα της Θεολογίας στο Σχολείο Σήμερα <i>Γρηγόριος Μαυροκωστίδης</i>	130

4 Ανταποκρίσεις από συνέδρια / Reports of conferences

4.1 «Θρησκευτικά με Πυξίδα την Ιεραποστολή: Μια Ανταπόκριση από την 8η Πανελλήνια Συνάντηση Θεολόγων του Πανελληνίου Θεολογικού Συνδέσμου «ΚΑΙΡΟΣ- για την αναβάθμιση της θρησκευτικής εκπαίδευσης». Ένα Τριήμερο Διαλόγου για την Ιεραποστολή, το Σχολείο και την Κοινωνία [Αθήνα, 5-7 Σεπτεμβρίου 2025] <i>Χρήστος Φραδέλλος</i>	136
4.2 The Art of Empowerment in Religious Education: Report on the EFTRE 2025 Conference in Budapest [21-24 August 2025, Budapest] <i>Marios Koukounaras-Liagkis</i>	140